

Nowy

Kurier Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Czwartek, dnia 5 października 1916 r.

Prenumerata w Łodzi wynosi roczne 12
mrk., półroczne 6 mrk., miesięcznie 1
mrk. Za odnośnienie do domu 40 f. mies.

Redakcja i administracja
Zachodnia 37.

Cena ogłoszeń: I-sza strona 1 mrk
za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 1 mrk.
nekrologi i reklamy 40 f., ogłoszenia zwy-
yczajne 20 f., ogłoszenia drobne 4 f. za wyraz.

Prenumeratę i ogłoszenia w Tomaszowie do „N. Kurjera Łódzkiego” przyjmuje Olga Hill ulica Tekla Nr. 1.

TEATR POLSKI, Cegielniana Nr. 63.

Dziś, 5 o godz. 7 i pół wiecz., i w nie-
dziele, 8 paźdz. o godz. 3 po połud.
po cenach popularnych (od 15 k. do 1 r.)

MŁODY LAS

sztuka w 4 aktach, J. A. Hertza
Bilety do nabycia w cukierni Roszkowskiego. Teatr czynny we wtorki, czwartki,
soboty - w niedziele i święta dwa razy

W sobotę 7 i niedzielę 8 października
i we wtorek 10 paźdz. o godz. 8 w.

„SALOME”

trag. Osk. Wilde'a, z muz. R. Straussa.

HANDLARZ SŁONCA

sztuka w 1 akcie Rachilde'a.

O rejestracji strat wojennych.

II.

Widzimy zatem, że zwrot strat wojennych przez państwo zarówno w teorii jak i w praktyce, jest ustanowiony.

Najnowsze i najlepsze uzasadnienie prawne tego postulatu znajdujemy w prawie niemieckim z dnia 3 lipca r. b., które z punktu widzenia państwowego stwierdza, że niema żadnego powodu, aby jedne tylko Prusy, jako państwo pograniczne, ponosiły skutki zniszczenia wojennego, że inne państwa związkowe, położone dalej od frontu, muszą wziąć udział w pokryciu strat z działań wojennych dla poddanych pruskich powstałych. To samo rozumowanie należy zastosować do pojedynczych obywateli. Niema więc żadnej zasady aby straty spowodowane przez wojnę, prowadzoną w interesie całego narodu, ponosiły jednostki — społeczeństwo całe powinno szkody bezwarunkowo pokryć.

Tak dalece sprawa nie budzi już obecnie żadnych wątpliwości. Zachodzi jednak pytanie, w jakim położeniu znajduje się kraj nasz wobec odszkodowania.

Jeśli weźmiemy Galicję, to po ponownem zajęciu tej dzielnicy przez wojska austriackie przystąpił rząd natchemniast do energicznej akcji ratunkowej przeznaczając miliony na odszkodowanie.

W nieco odmiennem położeniu znajduje się Królestwo. Faktycznie przestaliśmy być częścią składową Rosji; pomimo różnie taktyczno-programowych poszczególnych stronictw, dążenie całego narodu do niepodległości nie ulega kwestji. Znajdujemy się więc jak dotychczas w położeniu jakby państwa neutralnego.

Otóż indemnizacja za szkody poczynione na terytorjum neutralnem jest podstawą prawodawstwa między narodowego.

Jeśli specjalnie rozważamy zachowanie się władz okupacyjnych wobec tej sprawy, to stwierdzić musimy wielką przychylność dla niej szczególnie jeśli będziemy pamiętali, że dzieje się to w kraju obcym i pod czas wojny.

We wszystkich obwieszczeniach, dotyczących wypłat za kwity rekwizycyjne zaznacza zarząd wojskowy, że aczkolwiek prawo nie przewiduje rozszerzeń do wypłacania należności z kwitów rekwizycyjnych podczas wojny, to jednakże niemieckie władze

wojskowe przystępują już obecnie dobrowolnie do tej czynności, a to w celu podniesienia stanu gospodarczego terenu polskiego tak ciężko dotkniętego przez wojnę.

Na zakończenie zaś znajdujemy wzmiankę, że odszkodowanie za wszystkie straty wojenne zostanie załatwione dopiero przez traktat pokojowy.

Kiedy jeden z obywateli wniósł podanie o odszkodowanie za dom zburzony, otrzymał on od generał-gubernatorstwa odpowiedź następującej treści.

„Zburzenie pańskiej nieruchomości zaliczono do szkód wojennych. Płacić za oszacowane szkody będzie się dopiero po wojnie, gdy odbędzie się ogólne odszkodowanie strat wojennych (Kurjer W. nr: 150)

Dla przygotowania niezbędnego materiału zatwierdziły władze okupacyjne powstałe z inicjatywy społecznej komisje szacunkowe, jako oddzielny wydział rejestracji strat wojennych przy R. G. O. Instrukcja również przez władze zatwierdzona, na której opierają swą działalność komisje szacunkowe, zblizona jest do instrukcji komisji szacunkowych wschodnio-pruskich.

Ze i rząd rosyjski dotychczas nie zmienił swego zapatrywania na konieczność odszkodowania za straty wojenne, dowodzi fakt, że cesarz Mikołaj II polecił niedawno temu wypłacić ordynatowi Zamojskiemu milion rubli na rachunek przyszłego odszkodowania za straty poniesione przez ordynację zamojską podczas działań wojennych w południowo-wschodniej części Królestwa. (Kur. Warsz. № 188).

Nie każdy śmiertelnik cieszy się oczywiście takimi względami Mikołaja II, jak hr. Zamojski, fakt ten cytujemy też jedynie jako zasadniczy dowód poczuwania się rządu rosyjskiego do obowiązku odszkodowania.

Jeśli spróbujemy uprzytomnić sobie w jaki sposób nastąpi w przyszłości likwidacja zatargów, które doprowadziły do wojny i które przez tę ostatnią jeszcze bardziej zaostrzone i skomplikowane zostały, to musimy sobie wyobrazić, że sprawy te i zatargi przekazane zostaną kongresowi europejskiemu, który je rozstrzygnie. Znajdzie na nim najprawdopodobniej rozstrzygnięcie i kwestja polska wogóle i sprawa odszkodowania w szczególności.

Zadaniem naszym jest więc uzbroić się w zupełnie dokładne dane. Musimy być w stanie zobrazować w cyfrach zniszczenie i postawić konkretny wniosek odszkodowania.

Jest więc rzeczą samo przez się zrozumiałą, że do rejestracji poniesionych strat przystąpić musimy już teraz, musimy bowiem natchemniast po skończonej wojnie posiadać materiał gotowy i zebrany. Każda godzina zwłoki opóźnia samą sprawę odbudowy, osłabia nas i daje możliwość innym ubiegnięcia nas w pracy czynnej i walce ekonomicznej po wojnie. Musimy wreszcie dbać również o to, aby oszacowanie strat nastąpiło jaknajrychlej, póki istnieją jeszcze widoczne ślady zniszczenia, póki wypadki jeszcze są żywe w pamięci świadków i świadków zająć.

Jeśli położenie nasze można uważać za niekorzystne o tyle, że nie posiadamy wielkiej siły politycznej w celu poparcia naszych żądań, to w każdym razie siła całego społeczeństwa jest znacznie większą, niż siła jednostki.

Istnieje zatem jeszcze jeden względ, który rejestracją strat czyni sprawą pierwszorzędnej wagi. Mianowicie żadne otrzymane faktycznie odszkodowanie nie pokryje w zupełności strat poniesionych istotnie. Przyszły rząd polski będzie więc musiał zarówno ze względów sprawiedliwości, jakoteż w celu wzmocnienia zdolności wytwórczej zniszczonych gospodarstw, obdarzyć specjalną uwagą i opieką te ostatnie.

Dla dobra ludności niezbędnem jest w każdym razie, aby rząd posiadał dokładne wiadomości o szkodach i poszkodowanych.

We własnym interesie powinni więc ci ostatni skwapliwie skorzystać z utworzonej z inicjatywy społecznej rejestracji strat i zgłaszać swe pretensje.

Kronika

— Z komisji organizacyjnej Polskiej Macierzy Szkolnej.

Zapisy na członków Polskiej Macierzy Szkolnej w Łodzi w dalszym ciągu przyjmowane będą w następujących lokalach:

Tow. Ośw. „Wiedza” (Piotrkowska 103) — codzienie od 5—7 (po południu); Stow. Techników (Andrzeja 3) — w poniedziałki, środy i piątki — od 12 i pół do 1 i pół w poł.; T-wa Krajowawczego (Piotrk 91) — we wtorki, czwartki, soboty. — od 6 i pół do 8 wieczorem; Stow. Nauczycieli (Konstantynowska 5) — codzienie od 4 do 6 po poł.

Zapisy powyższe, upoważniające do wzięcia udziału w głosowaniu na zebraniu wyborczem Łódzkiego Koła Okręgowego, zakończone zostaną w poniedziałek, dn. 9 b. m. Po tym terminie wydawane będą jedynie karty wstępu na zebranie, które jednocześnie stanowią będą legitymacje do głosowania na 16 członków Zarządu i 5-ciu Komisji Rewizyjnej. Szczegóły odbierania kart wstępu podane zostaną niebawem.

— Ciekawe zestawienie.

Według sprawozdania G. R. O. z kwesty pod hasłem „Ratujecie dzieci”

wpłynęło do kasy Łódzkiej R. O. — około 82 000 rubli zebranych w samym tylko mieście, a około 120,000 ogółem (łącznie z wynikami kwesty w miasteczkach okolicznych).

Warszawski komitet kwesty wykazuje wpływów 61,867 rb. 18 kop. Okazuje się więc, że w Łodzi zebrano prawie o 28,000 rb. więcej, niż w stolicy.

W poszczególnych punktach przewyżka przedstawia się następująco:

a) kwesta uliczna w Łodzi dała przeszło 16 tys. rb., kwesta uliczna w Warszawie — 5.640 rb. 78 kop.

b) Ojary prywatne i nadesłane od różnych instytucji w Łodzi 50.402 rb., — w Warszawie 40,059 rb.

c) Dochód z przedstawień teatralnych, kinematograficznych, z koncertów, etc.: w Łodzi przeszło 5.000 rubli, — w Warszawie rb. 1954.

d) Dochód z wystawy obrazów w Łodzi: rb. 5.141 kop. 43, — w Warszawie rb. 1.954 kop. 77 i t. d.

Dochód z kwesty w naszym mieście przelany został do kasy Ł. M. R. O. na rachunek funduszu „Ratujecie dzieci”. Z zebranych w Warszawie ofiar wypłacono 61.000 rb. Wydziałowi pomocy dla ludności, oddział którego p. n. Komisji ratowania dzieci” zajmie się podziałem tegoż funduszu.

Z powyższego zestawienia wynika, że w Łodzi kwesta p. h. „Ratujecie dzieci” przyniosła najobfitszy plon, a łącznie z kwestą w okolicy dała większy fundusz, aniżeli cała gubernja warszawska.

Ogółem zebrano podczas kwesty „Ratujecie dzieci” do pół miliona rubli. (kaj).

— Ocena szkód wojennych.

Komisja szacowania strat wojennych przy Tow. Rolniczem zwraca się do rolników, którzy dotychczas nie zameldowali swych szkód w poszczególnych biurach Komisji przy urzędach gminnych i nie otrzymali odpowiednich dokumentów, by załatwili tę kwestję najpóźniej do 15 b. m., albowiem po tym terminie oddzielne biura przy gminach będą skasowane, a w głównych — opłata za szacowanie szkód wojennych zostanie znacznie podwyższoną.

Rejestracja strat wojennych poniesionych przez rolników prowadzona przez Tow. Rolnicze obejmuje obecnie prawie całą okupację niemiecką, gdyż w ostatnich czasach uzyskano pozwolenie na przeprowadzenie rejestracji w obwodach Białskim, Konstantynowskim, Włodawskim i Kobryńskim, gdzie ilość poszkodowanych jest największą.

Liczba operatów, dokonanych na terenie kraju dosięga cyfry 150 tysięcy. Komisje szacunkowe strat przy Tow. Rolniczem w okręgach Warszawskim, Przasnyskim, Pułuskim, Płońskim, Szczuczyńskim i Brzezińskim przeprowadziły przeszło 5 tysięcy operatów każda. (kaj)

— (Ł) W sprawie pożyczki miejskiej.

Wobec kursujących po mieście pogłosek, jakoby ci żyrcanci, którzy

Sprawozdanie admiralicji austriackiej.

WIEN. Urzędowo donoszą 4-go października:

Eskaadra latawców morskich zaatakowała dn. 3 października za pomocą ciężkich, lekkich i wzniecających pożary bomb objekty wojskowe w San Canziano i Haranzaar. Wszystkie latawce, pomimo ostrzeliwania, wróciły pomyślnie.

Dowództwo floty.

Co opowiadają rosjanie.

PIOTROGROD, 4 X. — Urzędowo donoszą dnia 3 października m. l.:

Na froncie zachodnim:

W okolicach Zaturc (38 km. na wschód od Włodzimierza Wołyńskiego), Woli Sadowskiej i Szelwowa staczano zacięte walki. Nasze wojska zajęły w niektórych miejscach części pozycji nieprzyjaciela, który stawiał opór z jakną, większą zaciętością. Nad brzegiem Ceniówki i w okolicy wzgórz na prawym brzegu Złotej Lipy trwają jeszcze zacięte walki. Nad Ceniówką przedsięwzięli nieprzyjacieli, prowadziliśmy znaczne posiłki, kontratak, który odparliśmy naszym ogniem, przyczem zadaliśmy nieprzyjacielowi wielkie straty. Uporczywa walka w tej okolicy trwa jeszcze. Wzięliśmy tam 2 października przeszło 1000 jeńców. Ogólna liczba wziętych w tej okolicy 30 września, 1 i 2 października jeńców wzrosła na 5000, między nimi 8 oficerów i 600 szeregowców niemieckich.

Na froncie kaukaskim:

Nie zdarzyło się nic ważnego.

Komunikaty francuskie.

PARYŻ, 4 października. — Urzędowo donoszą 3 października wieczorem:

Na froncie Sommy francuzi podjęli atak lokalny po obu stronach drogi Beauparc—Peronne i zajęli ważny rów na północ od Rancourt. W okolicy tej francuzi wzięli 120 jeńców, w tem 3 oficerów. Na południe od rzeki dosyć ożywiona akcja artylerii i karabinów maszynowych. Na innych częściach frontu nie zdarzyło się nic poważniejszego.

Front salonicki.

PARYŻ, 4 października — Urzędowo donoszą z Salonik z dnia 3 października:

W powodu walk zwycięskich stoczonych w okolicy Kajmakca'an przez serbów porzucili bułgarzy swoje stanowiska około Starkowgradu i nad rzeką Brod. Zdaje się, że cofają się na północ. Serbowie zajęli Sawicz, francuzi Petrowacz i Wrbeli. Na prawem skrzydle zajęli anglicy Kenkój na wschód od Strumy.

Komunikaty angielskie.

LONDYN, 4 października. — Główna kwatery donosi 3 października po poł.:

Na południe od Ancre był spokój. Wykonaliśmy pomyślną wycieczkę na południe od Loos.

LONDYN, 4 października. — Główna kwatery donosi z dnia 3 października wiecz:

Ulewny deszcz był w nocy i wczesnie rano. Walki niedaleko Eaucourt l'Abbaye toczą się pomyślnie. Na innych miejscach spokój z wyjątkiem ognia dział z przerwami. Straże przeszkodziły akcji lotnicznej. Brak nam jednego samolotu.

Front salonicki.

LONDYN, 4 października. — Główna kwatery z Salonik donosi 3 października:

Trzy bataliony bułgarskie uderzyły na nasze nowe pozycje na wschodni brzegu Strumy. Atak ich zlamal się w ogniu naszym. Jeden z naszych batalionów wziął w ataku na bagnety 40 jeńców. Nasi lotnicy rzucali na transport wojsk i na pociąg do Seres bombami.

Gabinet grecki podał się do dymisji.

LONDYN, 4.10. — „Daily Telegraph“ donosi z Aten: Gabinet, z wyjątkiem prezesa ministrów i ministra spraw zagranicznych, dodał się do dymisji.

Spodziewają się tu, iż nowy gabinet utworzy Kalogeropoulos.

Nota do króla Konstantyna?

LUGANO, 4.10. Rzymska „Agencja Nationale“ dowiaduje się podobno ze sfer dyplomatycznych, że państwa koalicji wysłały do króla Konstantyna notę, w której domagają się, ażeby przystąpił on do natychmiastowego oswobodzenia terenu greckiego z wojsk bułgarskich, w przeciwnym bowiem razie ogłoszony zostanie w całej Grecji stan oblężenia i rozbrojona będzie armja i marynarka grecka. Termin wyznaczony królowi na odpowiedź jest bardzo krótki, ponieważ generał Sarrail oczekuje decyzji, ażeby mógł przystąpić do akcji w wielkim stylu.

Koalicja podobno nie uznała dotychczas ministra Kalogeropoulosa, a prowizoryczny rząd Venizelosa uznać ma dopiero wówczas, gdy on będzie mógł dowiedzieć, że król Konstantyn, zgadza się z nim, lub że posiada się do spełniania rządów i do utrzymania porządku.

Rząd tymczasowy.

HAGA, 4.10. „Times“ dowiaduje się z Aten: Rząd tymczasowy znalazł uznanie na całej Krecie, gdzie panuje najzupełniejszy porządek. Rząd uda się do Salonik, gdzie przedewszystkiem zajmie się organizacją armji dla komitetu Obrony narodowej. Wczoraj kilku oficerów wyjechało z Aten, z postanowieniem przyłączenia się do ruchu rewolucyjnego. Wyjechali również do Salonik: 6 oficerów marynarki, 2 kapitanów, major, kapitan piechoty i komendant greckiego korpusu lotników.

Powołanie pod broń w Macedonii.

SALONIKI, 4.10. Biuro Reutersa donosi: Reskryptem narodowego komitetu Obrony, wszyscy uchodźcy i mieszkańcy Macedonii z roczników wojskowych 1907—15 powołani zostali pod broń. Uchylają się z pod tego powołania podciągnięci będą do odpowiedzialności sądu rewolucyjnego.

Z parlamentu niemieckiego.

BERLIN, 4.10. — Główna komisja parlamentu w dalszym ciągu prowadziła dziś rokowania w koło ściśle poufne z przedstawicielami rządu. Obrady, w których, jak wiadomo, członkowie parlamentu nie są dopuszczani, jako słuchacze, o tyle już się posunęły, że prawdopodobnie dziś będą ukończone. Następnie, jak to już wczoraj donoszono, komisja główna podejmie z powrotem przewrwane w sobotę obrady, które wprawdzie również mają charakter poufny, lecz już dostępne będą dla szerszego koła posłów w charakterze słuchaczy.

Posłowie na front.

WIEN. 4.10. — Reskryptem królewsko-węgierskim zarządono, aby wszyscy pełniący służbę w wojsku członkowie sejmu węgierskiego, który z początku sesji zwolnieni byli na urlop, celem wzięcia udziału w obradach parlamentu, natychmiast udali się do miejsc swej służby, jakkolwiek sesja parlamentu jeszcze się nie skończyła, lecz tylko na czas pewien została odroczone.

Wynik bitwy nad Sommą.

BERLIN, 4.10. — Sprawozdawca wojenny „Berliner Tageblatt“ przeciwstawia optymizmowi prasy paryskiej chłodną rozwagę i zestawia nieścisłe obliczenia prasy londyńskiej o wynikach bitwy nad Sommą. Anglicy czynią zarzut, iż dotychczas nie doszło jeszcze do zorganizowanej akcji końcowej, wykorzystania sukcesu i właściwego przełamania frontu.

Widocznie zawziętość angielska stanowi głos decydujący w radzie wojennej, która powolnie wyniszczanie przeciwnika ogniem huraganowym uważa za jedyne rozwiązanie.

Pozornie przynajmniej Anglia nie jest przeciwna przedłużaniu wojny w nieskończoność w rzeczywistości jednakże, zarówno jak Francja, pragnie gorąco zakończyć wojnę jeszcze w tym roku i to nad Sommą.

Z powodu nominacji Protopopowa.

LUGANO, 4.10. Podług doniesienia „Secolo“ z Rzymu, nominacja Protopopowa na ministra spraw wewnętrznych powitana została w ko-

Wszystkim, którzy odprowadzili na miejsce wiecznego spoczynku najdroższe zwioki naszego ukochanego Ojca i dziadka

b. p. Maurycego Kopfa,
byłego kupca m. Kalisza.

oraz za nadsyłane wyrazy współczucia składamy serdeczne Bóg zapłać

Córki, wnuki i wnuczki.

łach politycznych Rzymu z ogromnym zadowoleniem. Protopopowa uważają za przedstawiciela partii wojennej i za zwolennika prowadzenia wojny aż do ostatniego zmiżdżenia wrogów.

„Tribuna“ wyjaśnia, że Protopopow zajmując obecnie niewątpliwie najważniejsze stanowisko w Rosji. Nominacja jego jest dowodem stałości i lojalności polityki piotrogrodzkiej.

Państwa koalicji nie potrzebują więcej żadnych gwarancji i powołanie Protopopowa uważać można za dobry znak dla koalicji.

Podług doniesień z Berna szwajc nominacja Protopopowa wzbudziła wielkie zainteresowanie we Francji. „Journal des Debats“ uważa za znamienity fakt, że Protopopow który w czasie swej bytności we Francji zaskarbił sobie ogólną sympatię, nie pochodzi ze sfer biurokratycznych. Pismo to mniema, iż spodziewać się należy poważnych reform so-cjalnych i przemysłowych. „Temps“ wita nowego ministra nieco chłodno, lecz również uważa że nie jest to zwykła w Rosji zmiana osób.

KOPENHAGA, 3.10. — „Berlingske Tidende“ przywiązuje wielką doniosłość polityczną do zamianowania Protopopowa na stanowisko ministra spraw wewnętrznych. Na stanowisko ministra po raz pierwszy powołano w Rosji człowieka o poglądach względnie liberalnych.

Stosunki jego w świecie bankowym i przemysłowym znamionują zbliżanie się nowej ery.

(Aleksander, syn Dymitra, Protopopow, urodził się w roku 1866, kończył średni zakład naukowy wojskowy, jest kamerjunkerem dworu, posiada majątek ziemski i fabrykę sukna w Zadówce gub. sibirskiej, z której był wybrany na posła do Dumy. Należał do partji październikowców).

Protopopow za wojną do końca.

SZTOKHOLM, 4.10. Piotrogrodzka Agencja Tel. donosi: Minister spraw wewnętrznych Protopopow, dotychczasowy wice-prezes Dumy, w rozmowie z przedstawicielami prasy oświadczył między innymi: Wojna, jakkolwiek bardzo jest ciężka, musi jednak być doprowadzona do końca. Prąd, usuwający wszelkie linje rozdzielcze i jednoczący Rosję w dążeniu do zwycięstwa, dowodzi, że takie przekonanie weszło już w ogólną świadomość ludu rosyjskiego.

Oświadczenie to nowego ministra przyjęte zostało przez prasę rosyjską z wielkiem zadowoleniem.

Szebeko następcą Stuermera.

BERLIN, 4.10. Sztokholmski korespondent „Lokalanz.“ dowiaduje się z Piotrogradu, że według informacji gazety „Dień“, nieprawdziwymi są pogłoski, jakoby następcą ministra spraw zewnętrznych, Stuermera miał być Giers. Najwięcej widoków na to stanowisko ma dawniejszy ambasador rosyjski w Rzymie, Szebeko, którego już wezwano telegraficznie z Krymu, gdzie obecnie przebywa.

Giers ustąpi.

BAZYLEA, 4.10. „Basler Nachrichten“ dowiaduje się, że ambasador rosyjski w Rzymie, Giers, z końcem tego miesiąca opuści zajmowane stanowisko. Według własnego jego oświadczenia, nieprawdą jest, jakoby mu proponowano tękę ministra w Rosji.

Szwecja a koalicja.

BERLIN. — Do „Vossische Ztg.“ donoszą z Bazylei: Według wiadomości, otrzymanej przez „National Ztg.“ ze Sztokholmu, koalicja wywiera silny nacisk na rząd szwedzki,

aby pozwolił parowcom angielskim, znajdującym się w portach rosyjskich morza Bałtyckiego przepłynąć przez cieśninę Kongrund—Rinne.

ZURYCH. — Ze Sztokholmu donoszą do „Züricher Ztg.“: Sytuacja Szwecji wobec nacisku ze strony koalicji stała się poważną. Prawdopodobnie w najbliższym czasie Szwecja będzie zmuszona powziąć doniosłe decyzje. Widocznie mocarstwom czwóporozumienia zależy na tem, aby poznać istotne zamiary Szwecji, zanim zamarznie port archangielski. Koalicja postanowiła w zamkniętej obecnie minami Kongrund Rinne korzystać celem regularnej komunikacji morskiej między Anglią a Rosją podczas nadchodzącej zimy. Należy przewidywać, iż rząd szwedzki odmówi żądaniom koalicji. Po zamachach na handel i obrót pocztowy, koalicja wtrąca się teraz po raz pierwszy do czysto narodowej sprawy Szwecji. W Szwecji panuje pogląd, iż ta pretensja może mieć rozstrzygające znaczenie. Nie ulega wątpliwości, iż rząd szwedzki nie ustąpi ze stanowiska, które zajął w pierwszej nocy do koalicji i nie dopuści do żadnych rozstrząsań dyplomatycznych w kwestji Kongrund Rinne; jest to bowiem jedyna droga dla uniknięcia losu Grecji. Ze względu na sytuację, rząd zwołał tajną komisję parlamentarną.

Wywóz miedzi i niklu.

SZTOKHOLM, 2.10. Rząd pozwolił na wywóz miedzi i niklu.

Powołanie popisowych w Szwecji.

KOPENHAGA, 3.10. „National tidende“ donosi z Malmö: W szwedzkim ministerjum wojennem opracowywany jest plan powołania do egzycyznu wszystkich szwedów, zapisanych na tegoroczne listy poborowe, a znajdujących się obecnie zagranicą. Celem tego zarządzenia ma być wyćwiczenie rekrutów.

Służba wojskowa w Anglii.

LONDYN, 3.10. — „Times“ donosi z Melburgu, iż wszyscy nieżonaci mężczyźni w wieku od 21 do 35 lat zostaną powołani na służbę wojskową. Stawić się mają oni pomiędzy 2-im a 13 października. Zwolnieni ze służby wojskowej zostaną tylko synowie, utrzymujący swych rodziców.

Lot z Salonik do Bukaresztu.

Pisma włoskie donoszą, że generał Sarrail udekorował odznaczeniem legii honorowej dwóch lotników francuskich, którzy dokonali lotu z Salonik poprzez Sofję do Bukaresztu i z powrotem.

Stanowisko Watykanu.

BERLIN. — Korespondent „Lok. Anz.“ z Lugano donosi: Dotychczas cenzura włoska nie pozwalała podać do wiadomości publicznej protestu Watykanu przeciw konfiskacie Palazzo Venezia w Rzymie. Dziś dopiero protest ten ogłoszono z równoczesnym przedstawieniem sprawy w oświetleniu rządowym. Pisma nacjonalistyczne bezwzględnie zgadzają się z poglądem rządu. „Corriere della Sera“ powiada, że Watykan w sposób niezręczny zdradził się po raz pierwszy ze swoją sympatią dla państw centralnych. Dziennik ten podkreśla, że Watykan poraz pierwszy od czasu istnienia praw gwarancyjnych powołuje się na nie, a tem samem daje im swe uznanie. „Secolo“ uważa, iż zarzut, jakoby rząd włoski nie powiadomił Watykanu o swych zamiarach, jest śmieszny. Włochy, zdaniem pisma, nie na te zniósł świecką władzę papieża, ażeby im w dalszym ciągu zezwalać na mieszanie się do spraw wewnętrznych włoskich.

Mowa Wilsona.

FRANKFURT, 3.10. — Z Nowog

CASINO

Bilety na 7, 8 i 9 paździer.

już są do nabycia w kasie teatru codziennie od 11 do 1 i od 4 po poł.

Heleną Bogorska

Gościnne występy

Torku donoszą do „Frank.Ztg.“: Wilson wygłosił w tych dniach pierwszą swoją mowę wyborczą. Przepowiada on, że w razie zwycięstwa republikanów, Ameryka w jakiegokolwiek bądź formie będzie uwikłana w wojnę powszechną.

Pomiędzy zwolennikami Wilsona przeważa zdanie, że widoki jego wyboru są niewielkie. Zakłady idą 2:1 przeciw niemu.

20 wiorst od Konstancy.

BERLIN, 8.10. „Berliner Tagebl.“ donosi ze Sztokholmu:

„Russkeje Słowo“ donosi, iż nie jest żadną tajemnicą, że wojska niemiecko-bułgarskie znajdują się w odśledzeniu tylko 20 wiorst od Konstancy. Konsul angielski w Odesie otrzymał wiadomość, że wszystkie rosyjskie i angielskie rodziny opuściły pomyślnie Konstancję.

Walki w Afryce.

LONDYN. — Biuro Reutersa donosi, że kampanja w Afryce wschodniej jest na ukończeniu. Głównym wydarzeniem tygodnia jest zajęcie Taboru, skąd Niemców wypędzono ciężką artylerią z frontu 30 milowego. Belgijczycy z dwóch stron wpadli do miasta, gdy Niemcy w pośpiechu się cofali.

Przesilenie gabinetowe w Japonii.

LONDYN, 4.10. „Times“ donosi z Tokio, że gabinet Okumy z wyjątkiem ministrów wojny i marynarki, podał się do dymisji. Wymieniają jako następców barona Kato i hr. Terauzi.

Działalność łodzi podwodnych.

CHRYSTJANJA. — Donoszą o zatopieniu jeszcze dwóch parowców norweskich. „Dagbladet“ pisze, że obecnie wojna podmorska jest straszniejsza, niż dotychczas. W jednym dniu tylko niemieckie łodzie podwodne zatopiły 5 okrętów handlowych norweskich.

BERLIN. — Według informacji biura Wolffa pomiędzy 20 a 29 września na morzu Północnym w kanale angielskim, oprócz 11 angielskich parowców rybackich i 4 latarni pływających, zatopiono 35 statków nieprzyjacielskich, mających razem 14,600 tonn pojemności.

Wielki pożar w Archangielsku.

SZTOKHOLM, 3.10. Nadeszła tu wiadomość, że w Archangielsku spłonął doszczętnie wielki skład drzewa. Straty wynoszą do 4 mil. rubli.

Konfiskata poczty przez Anglię.

KOPENHAGA. — Generalna dyrekcja poczty ogłasza: Z duńskiego parowca „Ceres“, utrzymującego komunikację pomiędzy Danią a Islandją, oraz parowca „Hettig Olaf“, dążącego z Kopenhagi do Nowego Jorku, władze angielskie zabrawa całą pocztę listową i paczkową.

Zatopione parowce.

LONDYN. — „Lloyds“ donosi, że parowiec rosyjski „Emma“ i angielski „Maywood“ zatopiono. Załogi uratowano.

Irlandczycy przeciwko powszechnej służbie wojskowej.

BERLIN. — Z Londynu donoszą agencji Wolffa: Według depeszy, otrzymanej przez „Times“ z Dublina, poseł irlandzki Harleton wygłosił tam mowę, z której wynika, że irlandzkie stowarzyszenie narodowe opiera się na energiczniej narzucając przez rząd angielski Irlandji powszechnej służby wojskowej. Harleton oświadczył, że jeżeli kiedykolwiek Irlandja zaprowadzi powszechną służbę wojskową, to tylko na mocy uchwały parlamentu irlandzkiego. Anglja potrzebowałaby 40,000 żołnierzy dla narzucenia tej służby Irlandji.

Loterja dobroczynna.

W 3-im dniu ciągnięcia padły następujące większe wygrane:

126087.	20.000 mk.
21463.	4000 mk.
37656 165791 171046.	2000 mk.
142644.	1000 mk.
	200 mk.
62336 108581 147446 182299.	100 mk.
3094 6555 7084 12847 23735 23823 25013	
28894 30498 48265 48401 52446 57994 68019	
72131 74399 76181 81792 83071 98267 102422	
105203 106648 110770 117212 118589 119723	
120436 121366 128682 129647 131658 132063	
135229 138366 139609 141331 143572 144865	
163546 165628 166149 170079 188908 190757	
196400 198484.	

Pozatem notujemy jeszcze opuszczone numery z pierwszych dni ciągnięcia:

189983.	10.000 mk.
79359.	4000 mk.
	1000 mk.
141283 93757 103514 118719 133815	
163367.	200 mk.
13556 18564 18789 21749 38023 41122	
52516 64116 72071 81229 92021 131411 141942	
144320 146058 157350 155021 164704 199202	

Ofiary.

Dla sierot w przytułku św. Stanisława w Sienkiewiczówce złożone na ręce Antoniego Lindnera Rb. 78.50.

OGŁOSZENIE.

Niniejszym podaję do publicznej wiadomości, że prawo przywozu kartofli prócz 40 upoważnionych do tego handlarzy i osób, które otrzymały karty na przywóz kartofli dla własnej potrzeby, przysługuje wyłącznie Deputacji Żywnościowej.

Obstalunki na kartofle należy dlatego zwracać do Deputacji Żywnościowej przy Łódzkiej magistracie.

Łódź, d. października 1916 roku.
Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
w zast.
v. Bernewitz.

Obwieszczenie

dotyczące ruchu nocnego.

Przypominam, że na czas, począwszy od 1-go października aż do dalszego zarządzenia stosownie do mojego rozporządzenia policyjnego z dnia 15 grudnia 1915 r. (Deutsche Lodzer Zeitung z dnia 16-go grudnia 1915 r.) ruch nocny dozwolony jest tylko do godziny 10 wieczorem — w miastach Łódzi, Zgierzu, Pabjanicach i Tomaszowie do 12 w nocy — i od 4-ej godz. rano.

Uczynione moim rozporządzeniem policyjnym z dnia 19 maja r. b. inne regulowanie z dniem 30 września r. b. zostaje zniesione.

Łódź, d. 3 października 1916 r.
Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
w zast.
v. Bernewitz.

OBWIESZCZENIE.

Za zezwoleniem władzy nadzorczej termin ostatecznego składania dowodów gwarancyjnych zostaje przedłużony do wtorku, dnia 10-go października r. b. godzina 12-ta w południe, dla wszystkich tych, którzy byli wezwani do subskrypcji na drugą dziesięciomilionową pożyczkę miejską i żądanej gwarancji dotychczas nie dali.

W interesie ogółu, jak również i każdego, który ze złożeniem gwarancji dotychczas zwlekał, uprasza się usilnie o skorzystanie z tego ostatecznego terminu.

Łódź, dnia 3-go października 1916 r.
MAGISTRAT
Schoppen.

Teatr Popularny (Konstantynowska 16).

- W czwartek -
d. 5 października 1916 r.
o godz. 8 wiecz.

W OKOPACH

Zrzeszenie Artystów Polskich!

krotochwila w 3-ch
aktach Mieczysława
Swobody.

Bilety wcześniej do nabycia w Cukierni W-go Ulrichsa (róg Piotrkowskiej i Zielonej) w dniu zaś widowiska w kasie teatru od 5 po południu, w niedzielę i święta w kasie teatru od 11 rano do końca widowiska.

Tow. Akc. Ł. I. BORKOWSKI

Łódź, Widzewska № 60.

Poleca —
wyborową

TEKTURĘ SMOŁOWCOWĄ

„Acretol“ oraz Cement zagran. i kraj. cementowni „GRODZIEC“ i „WIBK“ —
po cenach konkurencyjnych.

Nadzwyczajne posiedzenie Towarzystwa Lekarskiego

W sobotę, 7 października o godz. 8 i pół wiecz. odbędzie się posiedzenie nadzwyczajne z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Nowe metody sterylizacji wody i mleka.
- 2) Sztuczna nagłośnia.
- 3) Prześwietlanie narządów i tkanek.

Prelegentem będzie znakomity lekarz warszawski Dr Teodor Heryng, bawiący w tej chwili w Łodzi.

Warszawska pracownia sukien i kostjumów damskich S. DOBROWOLSKIEJ,

prowadzona przez osobę kompletnie uzdolnioną, świeżo przybyłą z Warszawy. Przyjmuje wszelkie roboty wchodzące w zakres kra-
wieczyzny od skromnych do wykłintnych.

Robota solidna, wykończenie staranne, ceny bardzo przystępne.
Ulica Długa 16 m. 23, lewa oficyna parter.

Zarząd Łódzkiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu,

Piotrkowska 43. Piotrkowska 43
ma zaszczyt podać do wiadomości, że w myśl §§ 31 i 33
Ustawy —

Nadzwyczajne Zebranie Ogólne Członków

odbędzie się w drugim terminie 10 października r. b. o godz. 4 po poł w Sali Koncertowej przy ul. Dzielnej 18.

- Porządek dzienny:
- 1) Zagajenie posiedzenia przez zastępcę Prezesa Rady.
 - 2) Wybór przewodniczącego Zebrania Ogólnego.
 - 3) Omówienie sytuacji Towarzystwa.
 - 4) Wniosek co do wyboru komisji dla współpracy z nadą, zdekompletowaną wskutek wypadków wojennych.
 - 5) Wnioski członków.

Rozesłane członkom zawiadomienia zastępują karty wejścia.

Ogłoszenia drobne:

- A. M** eble różne z kilka pokoi sprzedam, ulica Piotrkowska 199 m. 9
- A** trament Glińskiego, poleca skład fabryczny. Łódź, Mikołajewska 34
- A** kuszerka **T. Lelewska** ulica Główna 42. 2061 -8
- E**ward Jołkowski, zgubił kartę chlebowa № 772, wydana w 4 uczasku
- F** ortegiany używane, skupuję, Rokieli, Franciszkańska 29.

- J** ożefowi Karczmarkowi, skradziono paszport niemiecki z 4 rublami i rosyjski, wydany w Łodzi.
- K** aloszy różnym, 40 par tylko razem sprzedam. Główna 17-2.
- R** omanowi Stolarczykowi i Marjanie Stolarczyk, skradziono paszporty niemieckie, wydany w pow. częstochowskim gm. Rękrzowice 1
- T** anio pierze chemicznie, tarbuje czyściel, odawleża, przerabia i repara garderobę męską. Sortownia Chrześcijańska Piotrkowska 174. —3

Akuszerka

z dyplomem Cesarskiej Akademji medycznej w Piotrogródzie praktykująca 20 lat, przyjmuje. Piotrkowska 132 w podw. —1

MYDŁO

Częstochowskie od 70 kop. za funt. Ług do prania. Soda gwarantowana 98 proc., cena 30 kop. Druker, Główna 47, d. Bulwa. 3

Rządca, hodowca, rolnik

10 lat praktyki gospodarstwa rolnego, z dobremi świadectwami poszukuje posady na ordynarję lub też samotnego Wymagania na samotnego 1000 rb pensji rocznej z utrzymaniem i obsługą lub ordynarji (600r) Oferty mogą być składane w administracji N. Kur. Łódzkiej, pod P. P.

Skradziono dwa in blanco wczesle po 50 rubli, wystawione na Juliana Mużdżaka. 1

Władysław Sobiera, zgubił paszport niemiecki, wydany w Lutomiarsku 1

Zaginął dowód № 164560 Oddziału Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego. Zachodnia 31. 3

Zaginęła książeczka wkładowa za № 2671, wydana z Radogoskiego Tow. Poł. Oszcz., na imię Jakóba Uszańskiego 3

Zaginął dowód № 150163 Oddziału Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego Zachodnia № 31. 3

Zaginął ples z góry św. Bernarda biały w żółte łąty, wabi się Reno. Proszę odprowadzić, Nowy Rynek 5, za wynagrodzeniem. 3

Dyplomowana Pracownia Gorsetów

Anny Laferskiej

niniejszem zawiadamia, iż z dniem 7 października otwiera MAGAZYN przy ulicy Piotrkowska 126.

Poleca wielki wybór: gorsetów, lentuszków, półgorsetów i prostotrzymaczy różnego rodzaju. Pasy przed i pooperacyjne, biustonosze różnych fasonów. Wyrównywa figury. Przyjmuje prześfasonowania i obstalunki na wszelkie roboty w zakres gorsetiarstwa wchodzące. Wykończenie solidne. Ceny przystępne lecz stałe.

Uwaga. Pracownia i mieszkanie pozostaje nadal przy ulicy Konstantynowskiej Nr. 10.

Kursy jednosemestrowe dla dozorców budowlanych (Szkoła Rzemiosł ul. Wodna w Łodzi).

zorganizowane przez Wydział odbudowy wsi i miast przy Łódzkiej Okręgowej Radzie Opiekuńczej. Egzaminy wstępne dla kandydatów, nieposiadających świadectw z ukończenia 2-u klasowej szkoły miejskiej 14 października r. b. Zapisy przyjmuje się w Biurze Wydziału odbudowy wsi i miast. Piotrkowska 96, 2 piętro, od 9—1 i od 3—5 tylko do 12 października r. b.

Kursy Handlowe

przy Stow. Wz. Pomocy Prac. Handl. m. Łodzi. Kancelarja Kursów, Dzielna 50-a, przyjmuje codziennie między 5—7 wiecz. zapisy: na LITERATURĘ POLSKĄ XIXstul. (Prof. Br. Knoke). Historję Powszechną XIX stul. ze spec. uwzgl. hist. Polski (p. Janina Strzelecka). Atrymetykę Handlową 2ga grupa (p. M. Heiman). Towaroznawstwo poprzedzane wykładami fizyki i chemji, inż. - techn. L. A. Bubach.